

Proovitöö, tööolukorra matkimine või katseaeg?

Tööandja soovib tööle võtta töötaja, kes oskab konkreetset tööd teha. Lisaks on väga oluline töötaja sobimine töökollektiivi. Erialast ettevalmistust kinnitav diplom aga ei garanteeri, et töötaja tervis, teadmised, oskused, võimed ja isikuomadused vastavad tasemele, mida tööandja konkreetse ametikoha täitmiseks nõuab.

Võiks arvata, et olukorra lahendab nn proovitöö. Tegelikult see kahjuks nii ei ole. Proovitöö regulatsiooni töölepingu seadusest ei leia. Kuni ühepäevane proovitöö on võimalik Eesti Töötukassa kaudu toimuva töövahenduse raames. Töötaja tööoskuste ja isikuomaduste hindamiseks on töölepingu seaduses ettenähtud katseaja regulatsioon. See eeldab töölepingu olemasolu.

Kas on veel mingi võimalus, kuidas töölepinguväliselt teha kindlaks, kas töötaja oskused on sobivad ja vastavad ametikohale?

Jah, selleks võib olla test ehk lühiajaline tööolukorra matkimine tööandja juuresolekul. Riigikohus on hiljutises lahendis leidnud, et tööoskuste kindlakstegemisele suunatud praktilised katsed, testid vms peaksid vähemalt üldjuhul piirduma lühiajalise tööolukorra matkimisega tööandja juuresolekul. Lubatavaks ei saa pidada olukorda, kus kandideerija teeb lepingueelsete läbirääkimiste või töö proovimise sildi all tööandjale tööd, millest tööandja saab rahalist kasu, eriti kui töölesooivija täidab tööülesandeid (tellimusi) ilma tööandja juuresolekuta ehk iseseisvalt. Lepingueelsed läbirääkimised peaksid piirduma töölesooivija oskuste esmase väljaselgitamisega ega tohi muutuda temalt tasuta töö saamiseks. Samuti võib tööandja tõendada, et töölesooivija teadis ja oli nõus sellega, et kontrollitakse tema tööoskusi, millele järgneb tööandja otsus, kas sõlmida tööleping või mitte. Selleks tuleks tööandjal üldjuhul tõendada lisaks ka seda, et ta selgitas enne töölesooiviale arusaadavalt, kui kaua kestab tööoskuste eelhindamine ja millal teeb tööandja teatavaks temaga töölepingu sõlmimise või sõlmimata jätmise (Riigikohtu otsus nr 2-20-5834).

•	in
•	
•	f
•	
•	
•	

KATRIN SARAP

VANDEADVOKAAT, PARTNER

(+372) 66 76 440

KATRIN.SARAP@NJORDLAW.EE